

Raadsnota

Raadsvergadering d.d.: 29 juni 2015

Agenda nr: 7

Onderwerp: GGD-ZL: jaarrekening 2014, begroting 2016 en toekomstscenario's 2016 - 2019.

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Jaarlijks worden de jaarstukken van het afgelopen jaar en de begroting van het komende jaar door de GR GGD-ZL aan de raden van de 18 Zuid-Limburgse gemeenten aangeboden. De jaarstukken 2014 zijn ter informatie en de begroting 2016 wordt voor zienswijze aangeboden. Na het afgeven van de zienswijze van de raad op deze begroting wordt deze in juli 2015 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GGD. Voorts worden ter advisering 4 toekomstscenario's aangeboden met betrekking tot het ambitieniveau -en daarmee de rol, positie en omvang van de GGD- voor de beleidsperiode 2016-2019.

- De jaarrekening 2014 sluit met een tekort van € 704.013,-- als gevolg van de afwaardering van RAV (ambulance)vastgoed. Dit resultaat komt ten laste van de bestaande reserve 'aanvaardbare kosten, welke is opgebouwd met zorgverzekeraarmiddelen. Een en ander is afgestemd met de zorgverzekeraar.
- De begroting 2016 is een voorlopige begroting. De uiteindelijke begroting is afhankelijk van het gekozen scenario en kan naar beneden (scenario 1) of naar boven (scenario 4) worden bijgesteld. Met de Provincie (Toezichthouder) is overeenstemming over deze handelswijze. Voorlopig is deze begroting 2016 gelijk aan de begroting 2015 vermeerderd met een indexatie van 1,25 % op materiële kosten en 1,5% voor personele kosten. Deze percentages kunnen in de loop van het jaar ook worden aangepast op basis van de daadwerkelijke indexatie van het Centraal Planbureau (CPB) zoals deze ook van toepassing is op de Algemene Middelen van de gemeenten.
Ten aanzien van de ophoging van het budget Veilig Thuis is nog volop discussie. Het bestuurlijk Overleg Veilig thuis adviseert aan de gemeenten om op dit punt nog geen zienswijze te formuleren, maar discussie en besluitvorming uit te stellen tot het najaar 2015.
- Voor de nieuwe beleidsperiode 2016-2019 zijn een viertal scenario's uitgewerkt, variërend van 9% bezuinigen en het ambitieniveau danig verminderen (sc.1), stilstand (sc.2), gefaseerd doorontwikkelen (sc.3) tot forser investeren en de GGD nadrukkelijk positioneren in de komende ontwikkelingen in het sociale domein (sc.4).

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Bijgevoegd zijn de jaarrekening 2014 en de concept-begroting GGD 2016

De GGD-ZL is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor de 18 Zuid-Limburgse gemeenten, ter uitvoering van ons gezamenlijk publieke gezondheidsbeleid. Het Algemeen Bestuur van deze GR wordt bemenst door de portefeuillehouders van de 18 gemeenten en heeft een eigenstandige bevoegdheid terzake van de vaststelling van jaarstukken en begroting. Evenwel nadat de afzonderlijke raden om hun zienswijze is gevraagd. Het AB stelt beide documenten vast op 3 juli 2015.

Voorts dient er 4 jaarlijks een (regionaal) beleidsplan te worden opgemaakt. Alvorens dit beleidsplan te ontwikkelen dient het ambitieniveau hiervan te worden bepaald en daarmee de rol en omvang van de GGD.

Evenals 4 jaren geleden is door de GGD een 4-tal toekomstscenario's uitgewerkt, waaruit een keuze gemaakt moet worden. Ook ten aanzien van deze scenario's wordt de zienswijze van de gemeenteraden gevraagd alvorens de keuze door het AB wordt gemaakt op 3 juli 2015.

3. Relatie met bestaand beleid

a. Relevante regelgeving

- Wet publieke gezondheid (Wpg)
- Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg

b. Historisch perspectief

In de vorige beleidsperiode werd gekozen voor een bezuinigingsscenario van 11% ten opzichte van de begroting 2010. Deze bezuiniging werd gefaseerd t/m 2015 gerealiseerd.

De laatste fase betrof het huisvestingsaandeel. Dit baarde nogal wat opzien gezien de afwaardering van de bestaande panden, de gunning aan Volker Wessels en de terugtrekking van deze aanbieder, en tenslotte de keuze van de GGD om uiteindelijk in eigen beheer vernieuwbouw in Heerlen te gaan realiseren en het pand in Geleen te verkopen.

Al met al werd de bezuinigingstaakstelling van 11% gehaald, zij het dat de gemeenten eenmalig € 4,6 mln. dienden bij te plussen als gevolg van de genoemde afwaardering van de panden. Voor Valkenburg aan de Geul betrof dit een bijdrage van afgerond € 130.000,--. Deze bijdrage is in de gemeentelijke jaarrekening 2013 verwerkt.

c. Volksgezondheid Toekomst Verkenning.

4-jaarlijks wordt er een Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) uitgevoerd. De GGD doet dit op regionaal niveau, maar ook op lokaal niveau en vanaf 2014 wijkniveau. In de recente VTV Gezond meedoen in Valkenburg aan de Geul (bijlage 4) worden ook data gekoppeld en formuleerde de GGD de aandachtspunten voor de gemeenten. Deze inbrengt biedt een basis voor het komende Beleidsplan Publieke Gezondheid 2016 - 2019.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

5.1. Jaarrekening 2014.(bijlage 1)

Dit stuk is ter kennisname.

Het boekjaar 2014 wordt afgesloten met een negatief resultaat van € 704.013,-- als gevolg van de afwaardering van RAV (ambulance)vastgoed.

Dit resultaat komt ten laste van de bestaande reserve 'aanvaardbare kosten. Een en ander is afgestemd met de zorgverzekeraar die jaarlijks een bijdrage levert voor de RAV.

5.2. Begroting 2016 (bijlage 2)

Het gaat hier om een proforma begroting, gebaseerd op de primaire begroting 2015 plus indexering. Deze begroting is afhankelijk van het uiteindelijk te kiezen scenario.

GGD dient voor 1 augustus de begroting 2016 vast te stellen. Dit gebeurt dus via deze pro forma begroting. Achteraf wordt de begroting bijgesteld op basis van het gekozen scenario. De Provincie heeft ingestemd met deze constructie.

De gemeenten worden om hun zienswijzen gevraagd, waarna het AB op 3 juli een definitief besluit neemt.

De GGD hanteert een indexpercentage van 1,25% voor materiële kosten en 1,5% voor personele kosten. Gemiddeld is dit 1,43%. Deze percentages worden bij de jaarrekening gecorrigeerd naar de daadwerkelijke indexcijfers. Indien deze indexatie gedurende het jaar meer dan 1%-punt afwijkt van de gekozen percentages, dan wordt dit gecorrigeerd met een tussentijdse begrotingswijziging.

Veilig Thuis.

Voorts is het nieuwe product Veilig Thuis opgenomen in de GGD-begroting. Vanaf 2015 wordt het AMHK (Algemeen Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling) vormgegeven binnen de GGD-organisatie. In 2015 gebeurt dit middels aparte financiering door de 18 gemeenten vanuit verschillende financieringsbronnen. Maastricht en Heerlen zijn centrumgemeenten Huiselijk Geweld en zetten de gelden in die hiervoor via decentralisatie-uitkering van het Rijk worden verkregen. De overige kosten worden gedragen door alle 18 gemeenten vanuit hun Jeugdzorgbudget.

Vanaf 2016 is deze post in de GGD-begroting opgenomen. GGD heeft in deze begroting het benodigde budget opgehoogd met € 270.000 zodat dit product in de volle breedte kan worden uitgevoerd. Een gedegen onderbouwing van dit bedrag wordt gemist. Hierover wordt op dit moment nog discussie gevoerd met de gemeenten. In het recentelijk gevoerde bestuurlijk overleg is het advies geformuleerd aan alle Zuid-Limburgse gemeenten om over de additioneel gevraagde middelen op dit moment geen zienswijze te geven en het procesvoorstel te doen deze discussie uit te stellen tot het najaar. Op dat moment is een meer afgewogen discussie over inhoud gekoppeld aan de financiële component beter mogelijk. De GGD zal verder bekijken op welke manier men kan voldoen aan de gestelde termijnen en verplichtingen (Provincie) omtrent de begroting 2016.

5.3. Toekomstscenario's 2016-2019. (bijlage 3)

Voor de komende beleidsperiode 2016-2019 dient wederom een ambitieniveau bepaald te worden alvorens een nieuw regionaal beleidsplan kan worden ontwikkeld. Hiertoe heeft de GGD opdracht gekregen om andermaal een aantal scenario's op te stellen die aansluiten bij de gemeentelijke opgaven. Opgaven die enerzijds bepaald worden door financiële bezuinigingen, en anderzijds door forse ontwikkelingsvraagstukken.

De vier scenario's bestrijken een range van mogelijkheden om enerzijds financiële besparingen te realiseren, en anderzijds (gefaseerd of versneld) mee te groeien in de beleidsontwikkelingen zoals deze zijn ingegeven door de nieuwe gemeentelijke opgaven.

- **Scenario 1. Afbouwen.**

Scenario 1 kent een bezuinigingspercentage van 9%. Een aantal inhoudelijke ontwikkelingen van afgelopen jaren wordt teruggedraaid (bv. Regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning (rVTV)-cijfers op wijkniveau). Dit met als gevolg dat de GGD bij een aantal taken onder de wettelijke minimumnorm zal gaan functioneren. In dit scenario is er nauwelijks een rol voor de GGD in het sociaal domein

- **Scenario 2. Stilstand.**

Scenario 2 gaat uit van behoud van het huidig budget. De veranderingen die de afgelopen jaren zijn ingezet worden afgerond, zonder verdere inhoudelijke doorontwikkeling. De aansluiting bij het sociaal domein is beperkt en de beschermingstaken (infectieziektebestrijding, medische milieukunde) komen onder druk te staan.

- **Scenario 3. Gefaseerd doorontwikkelen.**

Ook scenario 3 gaat uit van behoud van het huidig budget, maar dit scenario biedt de mogelijkheid voor gefaseerde groei: als gemeenten meer diensten/nieuwe taken van de GGD vragen is dit met additionele financiering mogelijk. Het uitgangspunt is een partnerschap tussen de gemeenten en de GGD (op regionale schaal maar ook met individuele gemeenten) met een mogelijkheid voor gefaseerd meegroeien met ontwikkelingen (o.a. in sociaal domein) binnen strakke regie. De focus ligt op het realiseren van efficiencywinst door slimmer samen te werken met andere partijen.

- **Scenario 4. Versneld doorontwikkelen.**

Scenario 4 is inhoudelijk identiek aan scenario 3. Om een versnelde doorontwikkeling - die past bij de inhoudelijke ambities - mogelijk te maken wordt het budget verhoogd met 3% structureel en eenmalig 5,5% om het weerstandsvermogen van de GGD te vergroten.

De keuze voor een scenario bepaalt de positie van de GGD in de ontwikkeling van het sociaal domein. De afzonderlijke gemeenten kunnen hun voorkeur kenbaar maken en uiteindelijk beslist het Algemeen Bestuur van de GGD. Wij adviseren om uw keuze te laten vallen op scenario 3. Dit is een scenario vanuit het samenwerkingsperspectief; de kern is anders samenwerken. Het scenario gaat uit van een ontwikkelpartnerschap tussen de Zuid-Limburgse gemeenten en de GGD waarin in samenspraak wordt gezocht naar een antwoord op de inhoudelijke ambities gecombineerd met de gewenste efficiency. In beginsel is er sprake van een gelijkblijvend budget, maar er is ruimte voor een gezamenlijke verkenning van mogelijk nieuwe dienstverlening van de GGD ten gunste van de sociale opgave. Dit houdt een mogelijke groei in van de begroting. Hiervoor kiest de gemeente dan zelf.

Uitgangspunt is dat efficiencywinst kan worden bereikt door over de grenzen van de beleidsterreinen heen te organiseren en samen te werken. Daar waar het gaat om nieuwe gemeentelijke taken, die voortkomen uit de transformatie in het sociaal domein, kan voor de gemeenten sprake zijn van “minder meerskosten” wanneer vanuit een organisatorisch perspectief naar deze taken wordt gekeken en taken gezamenlijk worden georganiseerd. In dit scenario is doorontwikkeling van de integrale aanpak mogelijk, waardoor maatschappelijke winst kan worden gerealiseerd.

Scenario 3 gaat uit van een gelijkblijvend budget, waarbij sprake is van een jaarlijkse indexatie conform de nu geldende regels. Op basis van nader uit te werken business cases (afhankelijk van de situatie onder te brengen in inwonerbijdrage of maatwerk) is sprake van een gefaseerde groei van de begroting. Het uitgangspunt hierbij is dat deze groei in de begroting van de GGD gepaard gaat met een daling van de gemeentelijke kosten op macroniveau in het sociaal domein.

Dit scenario heeft een positief effect op het weerstandsvermogen van de GGD. Omdat gefaseerd te werk wordt gegaan, blijft vooral in het eerste deel van de nieuwe beleidsperiode de kans reëel dat gemeenten worden geconfronteerd met een extra bijdrage. Er is geen sprake van een besparing op de GGD.

5. Samenwerking

Wij werken samen met 17 andere Zuid-Limburgse gemeenten voor wat betreft de GGD ZL.

6. Aanbestedingen

N.v.t.

7. Financiën

11.1. Begroting 2016.

Zoals vermeld, gaat het hier om een pro forma begroting, welke uit gaat van de begroting 2015 vermeerderd met een indexeringspercentage van 1,43% gemiddeld. Afhankelijk van het uiteindelijk scenario wordt deze begroting bijgesteld.

Bijdrage Valkenburg aan de Geul

De totale bijdrage van de gemeente Valkenburg aan de Geul voor 2016 is berekend op € 260.014,- exclusief de bijdrage ten behoeve Veilig Thuis.

Deze bijdrage is tot stand gekomen op basis van het inwoneraantal.

Deze bijdrage past binnen de budgetten die beschikbaar zijn in de gemeentelijke begroting.

Bijdrage Veilig Thuis

Veilig Thuis is als nieuw product van de GGD opgenomen in de begroting 2016. Het begrote bedrag is op dit moment nog onderwerp van discussie. Het bestuurlijk overleg Veilig Thuis adviseert gemeenten om hierover nog geen zienswijze te geven maar de discussie hierover in het najaar te voeren en besluitvorming door AB eveneens uit te stellen tot het najaar 2015.

De verdeling van de gemeentelijke bijdragen kent een andere systematiek. De gemeenten Heerlen en Maastricht zijn beiden centrumgemeenten en via een decentralisatie-uitkering verantwoordelijk voor een deel van deze kosten. Nog niet duidelijk is welk gedeelte de centrumgemeenten voor 2016 in het gemeentefonds kunnen verwachten. Het restant dient vervolgens door de overige deelnemende gemeenten aangevuld te worden, conform eerdere besluiten in het kader van de Regiovisie Veilig Thuis.

Scenario's

- Scenario 1 levert een financiële besparing van 9% ten opzichte van 2015. Een dergelijke afbouw levert een forse kostenpost op van desintegratie- en frictiekosten. De GGD berekende hiervoor een bedrag van € 3.7 miljoen incidenteel.

Daar komt bij dat gemeenten risico lopen bij onverwachte tegenvallers, daar het weerstandsvermogen te gering is.

- Scenario 2 is budgetneutraal.
Risico is dat gemeenten geconfronteerd worden met onverwachte tegenvallers. Het weerstandsvermogen van de GGD is te gering om deze op te vangen
- Scenario 3 is primair ook budgetneutraal en dient te worden bijgeplust op basis van de nieuwe taken. Per taak zal dit afzonderlijk bepaald moeten worden.
Door deze beoogde groei zal het weerstandsvermogen op termijn toenemen. Risico voor de gemeenten bij onverwachte tegenvallers blijft wel in de beginjaren aanwezig.
- Scenario 4 vergt meer geld. Structureel een verhoging van 3%.
Teneinde de snelle groei mogelijk te maken is een incidentele impuls van het weerstandsvermogen nodig. Incidenteel dient het weerstandsvermogen met 5,5% van de begroting 2015 verhoogd te worden.

8. Communicatie

De uiteindelijke besluiten door het AB van de GGD ZL zullen via de GGD ZL breed gecommuniceerd worden.

9. Afwegingen en Advies

Aan uw Raad wordt als volgt geadviseerd:

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2014 van de GGD- ZL
2. Positieve zienswijze formuleren ten aanzien van de pro forma begroting 2016 GGD-ZL gezien de gekozen procedure, met uitzondering van het onderdeel Veilig Thuis. Hierbij merken wij op dat de onderbouwing van de extra begrote middelen voor Veilig Thuis niet helder is, en dat gezien de lopende discussie ten aanzien van dit punt nader overleg en besluitvorming wenselijk is in het najaar 2015.
3. Zienswijze formuleren ten aanzien van de 4 toekomstscenario's waarbij wordt geadviseerd de keuze te laten vallen op scenario 3.

10. Bijlagen

Bijlage 1: jaarrekening 2014

Bijlage 2: Begroting 2016

Bijlage 3: de toekomstscenario's

Bijlage 4: Gezond meedoen in Valkenburg aan de Geul

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

Drs. M.J.A. Eurlings
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 19 mei 2015;

Gehoord de raadsadviescommissie sociaal domein de dato 8 juni 2015.

B e s l u i t :

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2014 van de GGD- ZL.
2. Positieve zienswijze formuleren ten aanzien van de pro forma begroting 2016 GGD-ZL gezien de gekozen procedure, met uitzondering van het onderdeel Veilig Thuis. Hierbij merken wij op dat de onderbouwing van de extra begrote middelen voor Veilig Thuis niet helder is, en dat gezien de lopende discussie ten aanzien van dit punt nader overleg en besluitvorming wenselijk is in het najaar 2015.
3. Zienswijze formuleren ten aanzien van de 4 toekomstscenario's waarbij de keuze van de Raad valt op scenario 3.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 29 juni 2015.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen
griffier

Drs. M.J.A. Eurlings
voorzitter

Agenda nr.: 7
Registratie nr.: 150629.03